

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/104/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611209922
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611209922.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členov senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Dagmar Podhorcovej, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a. s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporcovi: M. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., L. toho času na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom Mesto Topoľčany, o zaplatenie 1.006,32 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 25. mája 2012, č. k. 4C/47/2012-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti
p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 816,15 eura s 8,76% ročným úrokom z omeškania od 09. 04. 2009 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 48,60 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 37 ods. 1, § 40 ods. 1, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 a 4, § 54 ods. 2 a § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 1-3, čl. 5 a čl. 6 Smernicou Rady č. 93/13-EHS z 5. apríla 1993, ako aj ustanovením § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2007 a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 1.006,32 eura s príslušenstvom je dôvodný iba čiastočne. Považoval za nesporné, že účastníci uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňoval od odporcu zaplatenie sumy 1.006,32 eura, pozostávajúcej z neuhradenej úverovej istiny, zo zmluvného úroku, z poplatku za výber z bankomatu, zmluvnej pokuty, sankčného úroku a mesačného poplatku za vedenie účtu. Navrhovateľ si teda uplatňoval žalované plnenie na základe právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť podľa príslušných ustanovení zák. č. 258/2001 Z. z., teda na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa v zmysle § 23a) ods. 1, 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zák. č. 616/2004 Z. z. hľadí, ako na spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Z predloženého návrhu na uzavretie úverovej zmluvy zo dňa 12. 10. 2007 považoval za nepochybné, že účastníci konania v tento deň uzavreli individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere určenú na nákup tovaru (NB Acer), avšak tento právny vzťah nie je predmetom konania. V rámci dojednávania tohto záväzku navrhovateľ vopred vnútil odporcovi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu. Ako totiž vyplývalo z predtlaču úverovej zmluvy, podpisom želanej zmluvy sa konajúca osoba súčasne podpísala aj pod tú časť textu, ktorá bola vytlačená v dolnej časti zmluvy drobným, voľným okom takmer nečitateľným písmom a ktorá sa týkala absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Ak chcel odporca získať úver na zakúpenie tovaru, čo bolo primárne jeho

pohnútkou k vstupu do právneho vzťahu s navrhovateľom, nemal na výber a musel podpísať predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného právneho úkonu. V tomto prípade sa preto dá usudzovať nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu s navrhovateľom ako bol primárne vo sfére jeho záujmu. Uvedené sa týkalo nepochybne aj vôle spotrebiteľa, byť viazaný ustanoveniami hlavy 8, 13 úverových zmluvných podmienok navrhovateľa týkajúcich sa poskytnutia revolvingového úveru a to vzhľadom k tomu, že podpisom zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru klient prehlásil, že sa oboznámil s úverovými zmluvnými podmienkami a súhlasil s nimi bez výhrady. Keďže časť úverovej zmluvy, týkajúca sa iba poskytnutia spotrebiteľského úveru na nákup tovaru, sa netýkala prípadného poskytnutia revolvingového úveru, tak spotrebiteľ zaiste nemal vôľu a v praxi ani čas oboznamovať sa s ďalšou časťou zmluvy a úverových zmluvných podmienok, týkajúcich sa práve úverového rámca - revolvingového úveru a úverovej karty. S poukazom na uvedené bol podľa názoru súdu takýto právny úkon spotrebiteľa v časti uzavretia úverovej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru neplatný s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedený postup navrhovateľa sa dá s poukazom na vyššie citované ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka kvalifikovať ako nekalá praktika, ktorej nemôže byť poskytnutá právna ochrana. Podpisom zmluvy dňa 12. 10. 2007 podľa názoru súdu nedošlo automaticky k vzniku paralelného úverového vzťahu, pretože pokiaľ by tento skutočne mal vzniknúť, tak by mal byť individualizovaný v zmysle § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z., a teda, ak navrhovateľ dňa 05. 08. 2008 poskytol odporcovi sumu 331,94 eura a následne ďalšie sumy až do celkovej výšky 995,82 eura, tak to bolo na základe neplatného právneho úkonu (§ 40 ods. 1 OZ), nakoľko pri jeho uzatváraní nebola dodržaná zákonom predpísaná forma. Navrhovateľovi nič nebránilo, aby dojednania ohľadom revolvingového úveru, ktoré sú písané drobným písmom v úverových zmluvných podmienkach, uviedol na tlačive nazvanom "Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy" a aby základné náležitosti revolvingového úveru boli individuálne dojednané priamo v zmluve a nemusel tieto podmienky skrývať do neprehľadného textu úverových zmluvných podmienok, s ktorým spotrebiteľ ani nemal možnosť dostatočne sa oboznámiť a relevantne sa v nich zorientovať. Takýto spôsob jednania navrhovateľa možno považovať za nekalú obchodnú praktiku, ktorej nemôže byť poskytnutá súdna ochrana, a preto, pokiaľ navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky na základe neplatného právneho úkonu, vzniká mu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a to na základe plnenia z neplatného právneho úkonu. Keďže odporcovi poskytol spolu sumu 995,82 eura a z tejto odporca doposiaľ vrátil iba 179,67 eura, tak rozdiel predstavuje sumu 816,15 eura, ktorú je odporca povinný vydať navrhovateľovi, a preto ho súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi uvedenú sumu spolu s 8,76% ročným úrokom z omeškania (navrhovateľ mal nárok na úrok z omeškania vo výške 9% ročne, avšak požadoval iba 8,76 % ročne) od 09. 04. 2009 do zaplatenia v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže odporca sa dostal do omeškania od uvedeného dátumu (výzva k úhrade zo dňa 24. 03. 2009 a v nej stanovená lehota 15 dní na plnenie od jej spísania), a preto je povinný zaplatiť aj úroky z omeškania. Vzhľadom k tomu, že súd považoval návrh navrhovateľa za dôvodný iba do sumy 816,15 eura s úrokom z omeškania a vo zvyšku z dôvodov vyššie uvedených považoval nároky navrhovateľa za neopodstatnené, vo zvyšku nad priznanú sumu návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že náhradu trov pomerne rozdelil, nakoľko obaja účastníci mali vo veci iba čiastočný úspech a to navrhovateľ do výšky 81%, a teda zo zaplateného súdneho poplatku v sume 60 eur predstavuje 81% sumu 48,60 eura, pričom na strane odporcu žiadne trovy v súvislosti s týmto konaním nevznikli, a preto ho súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 48,60 eura.

Rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zmeny v súlade s petitom návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 28. 11. 2011. Nesúhlasiac s odôvodnením súdu prvého stupňa namietal, že žiadny platný všeobecne záväzný právny predpis vzťahujúci sa na prejednávajúcu oblasť, t.j. ani zákon o spotrebiteľských úveroch, ani príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako ani ustanovenia Obchodného zákonníka o úverovej zmluve nezakazujú možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero úverov. Za podstatné považoval iba to, aby predmetná zmluva spĺňala zákonom stanovené formálne a obsahové náležitosti, čo dotknutá úverová zmluva spolu s úverovými zmluvnými podmienkami spĺňa. Nepoprel skutočnosť, že odporca podpísaním úverovej zmluvy podpísal a súhlasil aj s tou časťou textu, ktorá sa týkala dojednaní o revolvingovom úvere, avšak tvrdil, že odporca si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musel byť vedomý, že uzatvára zmluvu o poskytnutí

revolvingového úveru, pretože navrhovateľ o dojednaní takéhoto druhu úveru informuje svojich klientov na líci zmluvy a nejde teda o skrytie zmluvy do úverových podmienok. Okrem toho považoval za potrebné dodať, že zmluva o revolvingovom úvere nadobúda platnosť podpisom úverovej zmluvy, má však odloženú účinnosť až na budúcnosť a to uskutočnením aktivácie karty. K účinnosti revolvingovej zmluvy teda došlo až ďalším úkonom zo strany odporcu - aktivovaním karty, t. j. priamym a zamýšľaným úkonom odporcu a to zavolaním na určené telefónne číslo, aktivovaním karty prostredníctvom operátora, či automatického telefónneho centra IVR. Samotná karta ešte pred týmto úkonom bola spotrebiteľovi zaslaná a spolu s ňou i predzmluvný formulár - brožúrka, obsahujúca informácie o tom, ako úver čerpať, ako karta funguje spolu so sadzovníkom služieb poplatkov. Odporcovi teda nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty. Z uvedeného považoval za zrejmé, že akcesorickým uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nedošlo k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi odporcom a navrhovateľom a vôbec už nie k nerovnováhe značnej v neprospech odporcu. Zásadne odmietol, žeby uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru porušil zmluvnú slobodu odporcu tým, že podpisom jednej zmluvy nanútil podpis ďalšej zmluvy. Z vyššie uvedeného podľa neho vyplývalo, že odporca mal evidentný záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala účinnou, pretože vykonal prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a úver začal čerpať. Navyiac zdôraznil, že pri podpise zmluvy voči odporcovi nebolo vyvíjané žiadne násilie, ani nepriamy nátlak na psychiku odporcu, preto požiadavka platnosti právneho úkonu - existencia vôle - bola v danom prípade naplnená, čo dokazuje skutočnosť, že odporca si sám aktivoval kartu, čerpal úver a čerpaný úver aj splácal. Pokiaľ súd prvého stupňa označil uvedený právny úkon za neplatný v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, mal za to, že rozsah, množstvo právnej terminológie alebo písmo dotknutej úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou, v danom prípade nemôže mať za následok neplatnosť právneho úkonu s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnako nesúhlasil ani so záverom súdu prvého stupňa v tom smere, že zmluva o revolvingovom úvere je neplatná z dôvodu, že pri jej uzatváraní nebola dodržaná predpísaná forma a tento záväzkový vzťah nebol bezpodmienečne individualizovaný v zmysle ustanovení § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z. Práve naopak, v nadväznosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 27. 03. 2008, sp. zn. 26Cdo 2317/2006, ako aj hlavu 8 § 1, 2, hlavu 9 § 5 a hlavu 14 § 10, vyjadril presvedčenie, že dotknutá zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je záväzkový vzťah individualizovaný v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z., a takisto bola dodržaná predpísaná písomná forma ako to vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z., a preto mal za to, že zmluva o revolvingovom úvere je platná. Zároveň nesúhlasil ani s kvalifikovaním uzatvorenia zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru ako nekalej praktiky, pretože pri uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nedošlo medzi navrhovateľom a odporcom k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach a už vôbec nie k značnej nerovnováhe, či ku škode odporcu. K vyhodnoteniu zmluvy neplatnej ako celok uviedol, že ochrana spotrebiteľa by mala byť len výnimka zo všeobecnej zásady zmluvnej slobody a mala by sa vykladať skôr reštriktívne. Na zamietnutie každej jednotlivéj nekalej klauzuly by mali existovať silné dôvody a na zneplatnenie celej zmluvy by mali existovať o to silnejšie dôvody.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 OSP pri zachovaní postupu podľa § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť, keď súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť mu istinu vo výške 816,15 eura, zmluvný úrok vo výške 149,71 eura, poplatok za výber z bankomatu vo výške 6,87 eura, zmluvnú pokutu vo výške 15,94 eura, sankčný úrok vo výške 7,20 eura, mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške 10,45 eura, úrok z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 816,15 eura od 09. 04. 2009 do zaplatenia a trovy konania na tom skutkovom základe, že navrhovateľ s odporcom uzavrel úverovú zmluvu č. 3710108749, pričom táto zmluva bola zároveň zmluvou o poskytnutí úveru 5805027852 s úverovým rámcom vo výške 995,82 eura. Nakoľko odporca nesplácal úver podľa dohodnutých podmienok, navrhovateľ ho vyzval k splateniu celého dlhu vo výške 1.106,32

eura. Odporca po zosplatnení zaplatil 100 eur. Ku dňu podania návrhu odporca neuhradil istinu vo výške 816,15 eura, zmluvný úrok vo výške 149,71 eura, poplatok za výber z bankomatu vo výške 6,87 eura, zmluvnú pokutu vo výške 15,94 eura, sankčný úrok vo výške 7,20 eura a mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške 10,45 eura.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom vyhovel návrhu navrhovateľa v časti istiny a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 816,15 eura s 8,76% ročným úrokom z omeškania od 09. 04. 2009 do zaplataenia a náhradu trov konania v sume 48,60 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Vo vyhovujúcej časti z dôvodu absencie odvolania v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania zostala zamietajúca časť rozsudku súdu prvého stupňa.

O podanom odvolaní navrhovateľa odvolací súd najskôr rozhodol uznesením zo dňa 31. augusta 2012, č. k. 9Co/227/2012-59 tak, že odvolanie navrhovateľa odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetné uznesenie napadol dovolaním navrhovateľ, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením zo dňa 26. februára 2013, sp. zn. 4Cdo 8/2013 tak, že uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. augusta 2012, sp. zn. 9Co 227/2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd následne viazaný právnym názorom dovolacieho súdu bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti a dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke a svoje rozhodnutie i riadne odôvodnil v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 OSP, preto odvolací súd rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku v jeho napadnutej časti odvolací súd dodáva, že navrhovateľ si svoj nárok uplatňuje s poukazom na uzatvorenú úverovú zmluvu č. 3710108749, ktorú uzatvoril s odporcom dňa 12. 10. 2007. Z predloženej úverovej zmluvy vyplýva, že sa jedná o úverovú zmluvu nazvanú ako Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy, úverová zmluva. Uvedená úverová zmluva obsahuje všetky náležitosti úverovej zmluvy a zároveň v spodnej časti úverovej zmluvy je drobnými písmenami vo vopred formulovanej predtlačí uvedené, že navrhovateľ a odporca ako klient podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru a to s úverovým rámcom a pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v Hlave nazvanej Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru I. a Čerpanie a splácanie revolvingového úveru Úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. Navrhovateľ túto zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru eviduje pod č. 5805027852 s úverovým rámcom vo výške 995,82 eura. Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, bol toho názoru, že primárnym záujmom odporcu bolo získanie úveru na základe úverovej zmluvy zo dňa 12. 10. 2007 s konečnou výškou úveru vo výške 18.516,- Sk (614,62 eura) na nákup NB Acer. Jediným podpisom žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru v uvedenej výške sa odporca jedným a tým istým podpisom podpísal na spodnú časť predtlačí listiny, ktorá sa týka iného právneho vzťahu a to revolvingového úveru, ktorý mal vzniknúť v budúcnosti a to zavolaním na určené telefónne číslo a okamihom aktivovania karty. Odvolací súd má za to, že listina nazvaná Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy, ktorá obsahuje v predtlačovej forme ťažko čitateľným drobným písmom i súhlas odporcu s uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru a je podpísaná odporcom ako dlžníkom, musí obsahovať všetky náležitosti v zmysle § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Je preto nesporné, že v čase podpísania návrhu uzatvorenej úverovej zmluvy odporcom, v rámci ktorej odporca mal podpisovať i zmluvu o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej formy, v ktorej by bol tento záväzkovo-právny vzťah bezpodmienečne individualizovaný v zmysle § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z., je potrebné považovať takúto zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru za neplatnú pre nedodržanie zákonom predpísanej formy. I keď navrhovateľ poukazoval na účinnosť revolvingovej zmluvy, ku ktorej došlo až aktivovaním karty a zavolaním na určené telefónne číslo, keď spolu s kartou mal byť odporcovi zasielaný predzmluvný formulár - brožúrka obsahujúca informácie o tom, ako úver čerpať a ako karta funguje spolu so sadzovníkom služieb poplatkov a návrh zmluvy o platobných službách, tieto nemôžu

nahradiť absenciu údajov v samotnej zmluve, tak ako to má na mysli § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Ak by teda odporca aj obdržal potrebné informácie a podmienky uzatvoreného úveru až aktivovaním karty a zavolaním na telefónne číslo navrhovateľa, po tom, čo už úverovú zmluvu podpísal, bolo by to neskoro. S týmito informáciami by nemohol nijako pracovať, napr. zvážiť, či mu iný veriteľ neposkytne úver za výhodnejších podmienok a nezostalo by mu nič iné, iba vziať uvedené na vedomie. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko s odvolacím konaním mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.